

ЦЪРКОВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ ВЪВЕДЕНИЕ НА ЕЖЕМЕСЕЧНА ПРИТУРКА „ДУХОВНА КУЛТУРА“ — списание за религия, философия, наука и изкуство.

АБОНАМЕНТЪ
църковен
др. за
месе
ца 50
году
вестни
което
турка

2791 Тукъ, пл. Св. Неделя
Богосл. ф-тетъ, дър.

I. За България: За всички абонати цения, свещеници, учители, частни лица и 130 лева (платими на два пжти); за 6 в (платими на единъ пжтъ); за 3 месе (о); II. За чужбина (абонаментътъ е сав предплата)—250 лева. III. Само „Църковенъ в. Само „Духовна култура“—40 лв. Всичко, до „Църковенъ вестникъ“ и приресира до Св. Синодъ, Редакцията на „Ц. В.“.

Непомѣстени ръкописи не се връщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Св. Синодъ. Обявления, само предплатени, се печататъ на последнитъ страници. Плаща се: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписъ и за всѣка останала дума по 2 лева. Официалнитъ обявления на църковнитъ учреждения се изпращатъ направо въ Администрацията; частни обявления се приематъ и чрезъ агенциитъ — последнитъ получаватъ 30% отстъпка

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Митрополитъ Климентъ Търновски. — † Видинский Неофитъ.
2. Митрополитъ Климентъ Търновски (В. Друмевъ). — Проф. Г. Ст. Пашевъ.
3. Въ лѣвата ръка Библия, а въ дѣсната — мечъ. — Ив. С. Марковски.
4. Първо Пасхално писмо. — Прев. Б. Свраковъ.
5. Великденъ, обединението и печатътъ. — Протодяконъ Г. Ибришимовъ. (Продължение и край).
6. Изъ духовната съкровищница на Църквата.
7. Бележки и отзиви.
8. Писма и дописки
9. Седмиченъ прегледъ на събитията.
10. Църковна и обществена летопись: I. У насъ II. Въ чужбина.
11. Обявления.

† Видинский Неофитъ.

Митрополитъ Климентъ Търновски.

(По случай 100 години отъ рождението му).

Протекоха 100 години отъ раждането на блаженопочиналия митрополитъ Климентъ Търновски (въ мирѣ В. Друмевъ). Идеята да му се отдаде, по тоя случай, една всенародна и църковна почетъ е отлична. Неговитъ заслуги сж твърде голѣми. Той ще си остане „приснопамятенъ“ — и за народа, и за Църквата. Между покойнитъ иерарси, заемали Търновската първо-катедра, съ изключение на бележития патриархъ Евтимия, не може да се посочи другъ иерархъ по-достоенъ отъ митрополитъ *Климентъ Друмевъ*. Той бѣ съ извънредни дарования. Като писател-родолюбецъ, архипастирь-богословъ, красноречивъ ораторь-държавникъ, той остави дълбоки и неизличими следи въ народната ни история. Въ нейнитъ страници за него е отредено мѣсто, каквото е отредено на първенцитъ приснопамятни църковно-народни дейци, посочвани на мѣдитъ поколения като образци за беззаветна служба на народа и Църквата. И митрополитъ Климентъ, като такъвъ образецъ, ще заема това мѣсто по достоинство.

Още отъ най-раннитъ си години той дава примеръ съ любовта си къмъ просвѣта и съ голѣмата

си обичъ къмъ народа. На 19 годишна възраст постъпва въ Одеската духовна семинария. Но бликналото въ душата му пламенно родолюбие, преди още да завърши науката си, го заставя да се отзове въ Сърбия и да се запише въ легията на *Раковски*, която ще се бори за свободата на поробената ни Родина. Разочарованъ, обаче, отъ порядкитъ въ тая легия, той я напуща и пакъ се завръща въ Одеската семинария. Тукъ блѣсва вече искрата на неговата писателска дарба съ прѣкото му участие въ списването на сп. „*Български Книжици*“. Освенъ многото статии, преводни и оригинални, въ това списание се публикува неговата повесть „*Нещастна фамилия*“, съ която той се явява като родоначалникъ на народната ни белетристика.

Едновременно съ това младиятъ одески семинаристъ, съ живъ душевенъ трепетъ, следи борбата

на народа съ гръцката патриаршия за независима Църква и родно духовенство. Когато Фенеръ изпраща на заточение двамата българи владци — Илариона Макариополски и Авксентия Велешки, въ изблика на своето родолюбие, съ стихотворението: *Я гледайте, братя мили, що се върши тамъ на бръга, въ Цариградъ — Фенеръ*, той изразява общата българска скърбъ. Това стихотворение като пѣсня тогава се пѣше въ всички народни училища.

Върѣки усиленитѣ си занятия въ Киевската духовна академия, Друмевъ внимателно следи и взима живо участие въ развоя на българската книжнина. Твърде интересна е статията му: *„Нѣщо за нашата любов и нашето уважение къмъ духовенството ни въобще“*, помѣстена въ сп. „Духовни Книжници“ презъ 1868 година. Отбелѣзвайки слабата просвѣта и низката култура на църковнитѣ пастири, той дебело подчертава факта, че, при все това, презъ вѣковетѣ тѣ сж били вѣрни стражи, които сж бранили народното ни сществуване, че тѣ сж запазили много скжпи ржкописи и че изъ срѣдата на духовенството сж излѣзли смѣлитѣ борци за народна Църква и голѣмитѣ дейци за народното възраждане. При това авторътъ на статията изказва надеждата, че занаяредъ духовенството ще се погрижи по-сериозно за духовно-културно израстване. И наистина, впоследствие самъ той, като архиерей, положи най-голѣми грижи за това.

Настаненъ за учителъ въ гр. Браила, В. Друмевъ засилва своята писателска дейность. Въ статитѣ му, помѣстени въ в. „Дунавска Зора“, вече се проявява напълно неговата дълбока и богата мисль и неговото голѣмо родолюбие. Въ Браила той е единъ отъ основателитѣ на „Книжовното Дружество“. Той редактира и „Периодическо Списание“, въ което публикува много свои статии. Въ Браила той довършва своята бележита драма „Иванку“. Поставена на сцената, тя издигна бждещия иерархъ и държавникъ като пръвъ български драматургъ.

Вече солиденъ книжовникъ-писателъ, В. Друмевъ съ готовность се поставя и въ служба на Църквата. Борбата съ Фенеръ благополучно се завършва въ полза на народа ни. Възстановената родна Църква се нуждае отъ високопросвѣтени пастири-ржководители. Поканенъ, писателътъ драматургъ Друмевъ се оставя на нейно разположение. Той приема духовния санъ съ *името Климентъ*. Цѣла година той служи при Митрополитата въ Русе, а презъ априль 1874 година архимандритъ Климентъ бива ржкоположенъ епископъ съ титла: *Бранищки*, отреленъ за помощникъ на Доростолския и Червенски митрополитъ Григория, епархията на когото обемала цѣла Добруджа до гр. Тулча.

Приелъ поржката да открие и уреди Духовна Семинария въ Петропавловския манастиръ, Търновска епархия, въ която Семинария ще се полагаат грижи за подготовка на просвѣтено духовенство, епископъ Климентъ изпълнилъ задачата блестяще. Речъта му при откриване на Семинарията направила силно впечатление. Въ нея се очертавъ всецѣло пламениятъ проповѣдникъ и голѣмъ църковенъ радетель. Тия качества той проявява съ особено усърдие въ дейността си при църковно-просвѣтната уредба на Тулченския окръгъ въ Добруджа, като помощникъ на Доростолския и Червенски митрополитъ. Съ своя благъ характеръ и кротко наставничество, съ своето сладкодумство и миловидна вѣншность, той всецѣло завладѣва душитѣ и срдцата на добруджани. Въ неговото лице тѣ видѣли образа на

истинския Христовъ пастиръ-апостолъ.

Но и при тая си чисто църковно-просвѣтна дейность епископъ Климентъ поддържа здрава връзка съ *Книжовното Дружество* въ Браила. Той пише критики и рецензии на книжовни трудове: не пренебрегва и поезията. Сега, обаче, той има по-малко време за тоя родъ дейность. Подиръ Освобождението нему отново бива възложено уредбата и ржководството на Петропавловската Духовна Семинария. Поради липса на преподаватели, той самъ преподава нѣколко предмета. Положението било тежко, а задълженията на еп. Климента станали още по-много. Уреждавъ Семинарията, управлявалъ Търновската епархия, ржководѣлъ Девическата Гимназия, помагалъ за уредбата и на Мжжката, заседавалъ въ Учредителното Народно Събрание 1879 година, а веднага следъ закриването му заседавалъ и въ Великото Народно Събрание. Тукъ нему се пада да произнесе прочувствена речъ, която решава избора на първия български князь *Александъръ Батембергъ*. Подиръ тая блестяща речъ епископъ Климентъ билъ избранъ за членъ на депутацията, която да отиде и поднесе на Великия Царъ Освободителъ благодарностьта на българския народъ.

Избранъ и утвърденъ за канонически Митрополитъ на Търновската катедра презъ 1894 година, той се отдава на работа за уредбата на епархията си и нагледъ се оттегля отъ бурния политически животъ. Но той вече бѣ единъ отъ голѣмитѣ строители на новата българска държава, та не е могълъ отъ време на време поне да не се занимава и съ политика. Затова и въ проповѣдитѣ, които той говори на паството си, мнозина съглеждатъ тенденция на политика. Въ тия проповѣди митрополитъ Климентъ е достигналъ пълния разцвѣтъ на своята дълбока богословска мисль и на своя ораторски талантъ. Проявилъ се тоя талантъ не въ изкуствено сглобявани фрази и художествена дикция, а въ изобилие на дълбоки мисли, въ възвишени и трогващи чувства и въ лично въздействие.

Изобщо архипастирската дейность на митрополитъ Климента съ особена мощъ е изразена въ неговото живо и обаятелно слово и грижитѣ му за просвѣщението на църковния клиръ. Подъ негово ржководство и попечение, отъ Петропавловската Духовна Семинария излѣзоха просвѣтени мжже, клирици, историци и общественици, които съ достоинство взематъ участие въ държавното и културно строителство народно. Живитѣ отъ тѣхъ и сега още сж подъ обаянието на неговитѣ проповѣди и речи, които сж били чужди на схоластически приоми. Нека повторимъ, митрополитъ Климентъ говорѣлъ спокойно, безъ театралность и излишни жестове. Въ думитѣ му се изразявала ясна мисль, силна логика, чиста християнска поука и родолюбивъ духъ. Отъ всички той билъ слушанъ съ захласъ и обичанъ искрено.

Неблагоприятни за държавната управа обстоятелства бѣха извикали митрополита Климента, още като епископъ, да се намѣси въ политиката, но не и въ партизанството. Нему бѣ предложенъ министерски постъ. Презъ есеньта на 1880 година за кжсо време той бѣ Министъръ-председателъ и Министъръ на Народното просвѣщение. И на тоя високъ постъ той се прояви като даровитъ и родолюбивъ държавникъ. Главната целъ да му се предложи тоя постъ бѣ: чрезъ неговата популярность и като всеуважаванъ и безпристрастенъ пастиръ-родолюбецъ да се внесе примирие и разбирателство между партиитѣ и да се възстанови накръненото до известна степенъ до-

върше на рускитѣ военни къмъ князь Александра. За съжаление, обаче, тая цель не могла да се постигне, а епископъ Климентъ си спечелилъ доста завистници и врагове, макаръ че не се е числялъ къмъ никоя партия.

На Търновската катедра той се проявява между прочемъ и като несравнимо самоотверженъ стражъ на православието. За да се улесни женитбата на князь Фердинанда съ Пармската княгиня Мария-Луиза, строга католичка, правителството на Стамболова реши да измѣни чл. 38 отъ Конституцията. Повелята на тоя членъ изискваше Престононаследникътъ на владѣтелния князь да бжде отъ православно изповѣдание. При годѣжа, обаче, съ княза било уговорено, щото и престолонедникътъ да остане въ вѣрата на своитѣ родители католици. Трѣбваше да се измѣни чл. 38 на Конституцията. Св. Синодъ се противопостави, убеденъ, че това измѣнение ще засили католицизма въ страната. Съ особена горещина срещу това измѣнение застана митрополитъ Климентъ. Съ писма и проповѣди той настоява да не се бута основниятъ законъ на страната. Занапредъ вѣрата на Господаря и народа, — казва той, — трѣбва да бжде еднаква, а не да се гледатъ тѣ като »динъ душмани« — взаимни вѣропротивници.

Разбира се, правителството се наложи. Но въ тоя горещъ споръ митрополитъ Климентъ пострада твърде жестоко. Пасажи отъ проповѣдта му, произнесена на Православна Недѣля (14. II. 1894 год.), бѣха изтъкувани като оскърбители за княза и министритѣ. Предаденъ на гражданския окръженъ съдъ, съставенъ отъ »юристи«, безскруполни поклонници на диктатора, митрополитъ Климентъ бѣ осъденъ на заточение. А той бѣше съвсемъ невиненъ. Осъждането му бѣ продуктъ на партизанска злоба. Съ това на младото българско правосудие бѣ лепнато едно неизлично петно. Срамъ голѣмъ бѣ за юриститѣ, които само за угодничество осъдиха голѣмия родолюбецъ, духовникъ, държавникъ и писателъ.

Съ пастирско смирение и мъченическо търпение митрополитъ Климентъ понесе вулгарнитѣ и безсрамни партизански глуми и дивашки изстѣпления. Помилванъ, той се завръща на катедрата си, посрещнатъ съ възторжена радостъ отъ любимото му търновско паство. Тежка и страхотна бѣше, обаче, съдбата на неговитѣ врагове и гонители, като се почне отъ самия Стамболовъ. Особено нерадостна бѣ съдбата на тия, които бѣха произнесли страшната незаконна присъда надъ митрополитъ Климентъ. Нѣкои мислѣли, че това е последица отъ произнесена надъ тѣхъ клетва. Но това не е вѣрно. Митрополитъ Климентъ по природа бѣ незлобивъ. Като пастиръ-мъченикъ, той още въ момента на нанасянитѣ му оскърбления и осъждане е простилъ всички, съ изключение на двама. Провидението, обаче, имъ въздаде заслуженото.

Завърналъ се въ епархията си, митрополитъ Климентъ се отдава всецѣло въ служба на Църквата и на своето любимо паство. Съ каква радостъ и благоговѣйна почитъ той е посрѣщанъ по градове и села! Впрочемъ тая почитъ къмъ него бѣ станала почти всенародна. И поради това той не отказа да бжде отново въ услуга на високата държавна политика. Това бѣ *необходимостта за помиряване на България и нейния владѣтель съ великата ни Освободителка Русия*. Застаналъ начело на депутацията, която отиваше да измоли отъ императора това помиряване, митрополитъ Климентъ, съ своето благо слово, съ своя голѣмъ авторитетъ и

съ своето лично обаяние на иерархъ-страдалецъ за православието, разчупи леда между България и Русия. Въ Петербургъ, подиръ кратка лична беседа съ императора, депутацията могла да чуе отъ Негово Величество Николай II, *че въ скоро време добритѣ отношения между България и Русия ще се възстановятъ*. Така и стана. Една отъ голѣмитѣ исторически последици отъ станалото помирение бѣ и това, че Престононаследникътъ князь Борисъ бѣ миропомазанъ и приетъ въ лоното на майката Православна църква. А съ това се сложи основата на българската православна династия.

Митрополитъ Климентъ Търновски бѣ въ всѣко отношение крупна личностъ. Казахме и ще повторимъ: подиръ великия патриархъ Евтимия на Търновската епархийска катедра до сега не е възсѣдалъ иерархъ по-достоенъ отъ митрополита Климента. Той бѣ феноменъ, бѣ личностъ богато надарена и хармонично развита. Неговата кротостъ и добросърдечие, неговото религиозно и поетично настроение, съединени съ силната му вѣра и високия му християнски моралъ, винаги сж му сочили вѣрното сръдство да влияе върху хората и да ги привлича чрезъ примѣръ и внушения. Рано развитото му чувство на родолюбие и дълбокото му съзнание за собственото си достоинство и призвание сж били причината да се впусне тѣй смѣло въ обществена дейностъ, да оценява дѣлата на окръжаващитѣ го и да проявява своитѣ по всички посоки на народния и църковенъ животъ. Така проявена неговата дейностъ, той остави дълбоки следи въ нашата история, та винаги да бжде соченъ на подрастващитѣ поколения като образецъ на пламененъ родолюбецъ-писателъ, самоотверженъ архипастиръ, голѣмъ държавникъ и сладкодуменъ ораторъ. И поради това паметта му ще пребжде презъ много още стогодишнини отъ неговото рождение.

Митрополитъ Климентъ Търновски (В. Друмевъ).

Споредъ спомени на съвременници и близки на В. Друмева, той проявилъ своитѣ голѣми способности отъ ранни години. Тия негови дарования се възпламенявали отъ нѣкакъвъ неудържимъ стремежъ къмъ знание, къмъ наука. Отначало неосъзнанъ, инстинктивенъ, тоя неговъ стремежъ много рано се оформява въ напълно съзнателно насочване къмъ науката, като къмъ сръдство, което и него лично ще въздигне и задоволи, и за народа ще бжде полезно. За да се изработи у него тоя ясенъ и опредѣленъ възгледъ за науката, за необходимостта отъ просвѣта, е имало на лице редица външни и вътрешни фактори, чѣто въздействие върху него се оказало твърде благотворно. Ще посочимъ нѣкои отъ тѣхъ.

Първото решително външно обстоятелство било явяването на учителя Доброплодний и организираното отъ него класно училище. Доброплодний съумѣлъ добре да оцени своя способенъ ученикъ, а и ученикътѣ се привързалъ къмъ учителя си. Последниятъ умѣло подхранвалъ научния гладъ на младия Друмевъ, разкривайки, доколкото е било възможно и за самия него, миналото на българския народъ, неговото величие и падение. Така непосредствено Друмевъ е билъ заставенъ и самъ да разисля върху вътрешнитѣ сили, които сж движели процеса на историческия животъ на българския народъ, и да открива и оценява тия, които сж творили неговото величие и напредъкъ, и тия, които сж рушили неговитѣ устои. Наредъ съ това,

взирането въ живота, неговото опознаване, оценката на народнитѣ страдания и на заложенитѣ у всѣки човѣкъ, у всѣки народъ сили къмъ прояви и свободно творчество, къмъ миренъ трудъ и щастие дадоха гласъкъ на неговата писателска дарба, като разкриваха предъ него интересни събития и преживявания и даваха срѣдства за въплощаване на голѣмата идея, да се служи на ближния, на народа. Но назрѣването на тази идея, както и на идеята за свободата, на нейната непосредствена, психологическа, както и на нейната висока духовно-нравствена страна, като изразъ на висша човѣчностъ и творческа сила, не би могло тъй бърже и тъй опредѣлено, решително да се оформи, ако не бѣ прѣкото и косвено влияние на политическитѣ емигранти, дошли въ Шуменъ следъ движението въ Австрия. Тѣ донесли и по-широкъ и по-буденъ интересъ къмъ редица духовни ценности, които потикватъ изобщо развитието на живота и оформяватъ, опредѣлятъ у Друмева смѣтнитѣ незадоволства отъ тежката действителностъ. Къмъ това време се долавятъ и първитѣ гтнежи на една голѣма борба за родно духовенство, за роденъ богослужебенъ езикъ, която все повече и повече се оформява и опредѣля като жизнена и отъ грамадно значение за бждещето на българския народъ. За младия Друмевъ тая борба е толкова по-интересна и примамлива, колкото по-вече се долавя подъ свѣтлината на бродящитѣ вече разбираня и досѣщания за единъ по-високъ, по-достоенъ за човѣка животъ, развиващъ се тамъ нѣкъде въ чужбина, — на Западъ, и на Изтокъ, — въ Русия. И тоя животъ, пълненъ съ наука и свѣтлина, не само става примамливъ, желателенъ, но се очертава и като личенъ и общественъ идеалъ. Така борбата за родното духовенство и езикъ скоро се очертава предъ Друмева като света борба за църковна и народна независимостъ, а гърци, турци, кърджалии, еничери и пр. се очертаватъ като народни врагове и потисници.

Има, обаче, и нѣщо друго, важно и, може би, най-сжщественно и решително по своето влияние и въздействие, което трѣбва да бжде посочено като факторъ за насочване и оформяване на Друмева. Това е влиянието на Църквата. Това влияние не се изчерпва съ привързаността на младия Друмевъ къмъ храма и богослужението, които хранятъ неговата естествена, наследена отъ родители, и жива религиозностъ. То се изразява предимно въ туй, че идейната страна на религиозния животъ, на християнския животъ, който се разкрива и поддържа отъ Църквата, прониква дълбоко въ душата на Друмева и намѣрва тамъ своето пълно покритие, за да се прояви и въ завършенъ миросгледъ и въ съвършенъ, последовенъ и цѣлостенъ животъ. Идейнитѣ богатства на Христовото учение ставатъ пълно достояние на Друмева и тѣхното последовно и пълно разкритие се измѣрва съ ръста и развитието му, съ неговата богата и рѣдка по висота дейностъ. Тѣ сж неговата плътъ и кръвъ. Тѣ даватъ съдържание на неговия животъ.

Да се приобщи къмъ върховетѣ на науката и културата е дълбоко достойно за човѣка. Да се живѣе въ свѣтлината на истината и на доброто е една повеля, която Друмевъ слуша отъ словото Божие и въ своето сърдце. Но въ сжщото време, още твърде младъ, той чувствува и разбра, че всичко това е истински достойно не като достижение само за него, но като духовна сила, която чрезъ личността се устремява къмъ другитѣ, къмъ братята, къмъ народа, къмъ хората изобщо. Друмевъ много добре разбралъ думитѣ на Спасителя „Дойдохъ не да Ми послужатъ, а да послужа“ и още въ първата своя повесть възвести силата и красотата на това *служене* на народа, на родината. Той иска

да бжде полезенъ „Майцѣ си“, и въ туй служене даде и първитѣ неувѣхващи, вѣчно живи и творчески ценности на християнството, които сж ценности и на неговата душа: човѣчностъ, будна съвѣсть, силна вѣра въ Бога и Неговата правда, готовностъ за саможертва, беззаветна и безкористна любовъ къмъ ближния и неуморимъ трудъ за общото благо. Наредъ съ това той подчертано и убедително разкрива противоречията на живота, ксито внася злото и грѣхътъ, и още поубедително показва, че тия жестокости, които злото и грѣхътъ внасятъ въ живота, не оставятъ забравени, и ако не другъ, то Самъ Богъ, по силата на една вложена отъ Него правда въ живота, ще ги спре, ще ги накаже, ще ги премахне. Споредъ него, тъкмо тогава, когато страданията могатъ да доведатъ до отчаяние, правдата на живота се проявява. До отчаяние, обаче, християнинътъ не бива да достига. Той трѣбва да вѣрва въ Бога и въ Неговата правда. Тя непремѣнно ще възтържествува и ще посочи пътя, който трѣбва да се следва. Въ своята повесть „Нешастна фамилия“ Друмевъ посочи на страдащия и обезправенъ български народъ, че той може и трѣбва да се надѣва и да вѣрва въ тържеството на правдата, въпрѣки видимото надмощие на насилието; че той трѣбва да работи и да се бори съ злото, но не като го умножава съ вършене на ново зло, а като го спира или премахва. Влади, главниятъ герой на повестта, е носителъ на тая висока идея за служене на правдата, за борба срещу насилието, отбѣгвайки насилието като срѣдство за борбата. Той е вдъхновенъ изразителъ на човѣчностъ, на любовъ къмъ страдащитѣ, на вѣра въ Бога и на сърдечностъ къмъ всички. Тоя идеалъ е близъкъ на Друмева и той тъкмо тъй си представя народния деецъ. Нѣщо повече. Самъ той се впуска въ дейностъ и борба за народни правдини съ тия чувства и мисли въ сърдцето и въ душата си.

Друмевъ преживѣва доста много покрусилъ и разочарования въ своето увлѣчение отъ народническитѣ идеали, отъ борбата за политическа свобода на народа. За да бждатъ остри, болезнени тия разочарования, се дължи на туй, че въ живота той не можа да види тоя чистъ и възвишенъ идеализъмъ да тържествува. Отдѣлни хора, като Левски, Караджата и др., съ които той се сближава (особено Левски), носѣха въ душата и сърдцата си по нѣщо отъ това, въ което той вѣрваше и което обичаше, но разтурянето на легията, разочарованието отъ Раковски, отъ небратския приемъ и отношение на сърбитѣ, които ги изоставиха при първия случай, за да запазятъ своитѣ интереси, както и съзаването на слабитѣ срѣдства за борбата и наивността на тая борба, при липсата на просвѣта и съзнание у народа, потресе дълбоко младия Друмевъ. Но тия потреси и разочарования не сломиха неговия духъ. Отъ преживѣнатата криза той излѣзе по-омждренъ. У него се засилва повече чувството и съзнанието за отговорностъ предъ Бога, народа и себе си въ всички жизнени прояви, особено пѣкъ въ тия, които засѣгатъ живота на народа и неговото бждеще. Той се взира критически въ живота и общественитѣ прояви на редица дейци. При това взиране, както при непосредствения допиръ съ личноститѣ и дѣлата на мнозина отъ тия народни първенци, той открива невежество, тщеславие, суета, липса на човѣчностъ. Той вижда, че много често у тѣхъ се проявява една трудно обяснима жестокостъ. Той вижда и погрѣшната насока на тѣхната дейностъ, и погрѣшната идеология, на която служатъ, и лошитѣ насоки на туй възпитателно въздействие, което е било оказано върху тѣхъ и които тъй сега указватъ върху другитѣ. Друмевъ вижда много ясно, че една външна образованостъ, която не е засегнала дълбоко душата

на хората, която е изострила само тѣхния умъ и хитростъ, която ги е направила по-подвижни и гѣвкави при отстояването на своитѣ себични интереси, може да направи тия хора жестоки и безчовѣчни. Особено долни, отъ гледище нравствено, сж проявитѣ на тия, които сж покварили своята естествена простота и чистота съ полузнания, съ външно приемане на нѣкои културни придобивки, които само сж размѣтили и разума и чувствата си тѣй, че ставатъ и жалки и смѣшни въ своята фалшива надутостъ. Въ своята поевствъ „Ученикъ и благодетели“ Друмевъ ни показва, че естествената простота и сърдечностъ, неизвратени отъ криворазбраната цивилизация или отъ външната образованостъ и надута издигнатостъ надъ другитѣ, запазва своята красота и човѣчностъ дори тогава, когато най-малко може да се очаква: при голѣми лични нещастия. Единъ простъ старецъ-селянинъ се оказва голѣмъ човѣкъ и голѣмъ герой, защото леко надви личнитѣ болки и страдания, за да се отдаде на дейностъ, която спасява другъ страдащъ, защото това свое действование той възприема чисто, отъ сърдце, най-непосрѣдствено като свой дългъ и като воля Божия. А единъ ужъ интелигентенъ търговецъ измисли хула, за да оправдае своето бѣгство отъ призова на дълга. Друмевъ много добре разкри, че една разколебана въ своитѣ естествени нравствени устои душа, отбягнала отъ благотворното възпитателно влияние на християнската вѣра и нравственостъ, подпаднала подъ влияние на една фалшива, куха образованостъ и култура, въ основата на която лежи себичността, грубиятъ интересъ, превръща човѣка въ едно долно сжщество, което може да прави пакости на другитѣ, или да спѣва тѣхнитѣ благородни пориви, безъ да изпита чувство на отговорностъ за тия свои дѣла.

Понеже Друмевъ по природа е общественикъ, понеже искрено се увлича отъ общественитѣ въпроси и движения, неговото критично отнасяне къмъ отрицателнитѣ прояви на първенци и обикновени граждани, които искатъ „да играятъ роля“ въ живота, да бждатъ водачи, да се налагатъ, създава у него не само погнуся и отвращение отъ подобни действия и хора, но и изработка у него усѣтъ и съзнание за лична и обществена отговорностъ, за самоконтрола, както и смѣлостъ и твърдостъ въ отстояването на предназначения пѣтъ къмъ нравственъ възходъ, къмъ запазване на признати ценности. Между тия ценности най-високо мѣсто заематъ не само теоритически, но и практически, като съдържание на неговата душа, жизненитѣ начала на православната християнска вѣра, на тая вѣра, която е пазила българския народъ не само отъ злинитѣ на потиснитѣ турци, но и отъ развращаващото влияние на висшето грѣцко, фанариотско духовенство.

Годинитѣ на следване на Друмева въ Киевската духовна академия сж години на всецѣла преданостъ на народополезна дейностъ. Той се сближава съ Иосифъ Соколски, проследява, чрезъ неговото печално участие въ борбитѣ за църковна независимостъ, нѣкои отъ отрицателнитѣ и опасни насоки на нашия животъ и още по-ясно вижда, че разединението води къмъ опасни последици и това, което преди у него е било изразъ само на възмущение отъ необмисленитѣ постѣпки на хората около унията, сега се развива въ непоколебима убеденостъ, че църковното единство е основата на духовната мощъ на българския народъ и че то трѣбва да бжде запазено, защото въ него е залогътъ на нашето бждеще. Понеже на духовенството се отрежда важно и отговорно мѣсто въ запазването на това единство, Друмевъ пише статия за него и посочва, какво е и какво трѣбва да бжде то и защо ние му дължимъ особено уважение и признателностъ.

Презъ сжщото това време все повече за него става ясно, че борбата за църковна независимостъ е широко народна борба за народното съзнание и упазване и че родната Българска православна църква е олицетворение и носителка на всички тия висши духовни блага, които сж необходими за развитието на народа, лишень отъ своя държавна. Църквата вмѣстваше въ себе си държавата. Въ очитѣ на борещия се народъ тя осжществяваше въжделената му мечта за пълна самостоятелностъ. (За да се издигне народътъ тѣй, че не само да чувствува нуждата отъ свобода, но и да умѣе да се ползува отъ нея, бѣ необходимо той да бжде просвѣтенъ и умѣло възпитанъ. И Друмевъ е единъ отъ първитѣ наши общественици и книжовници, който почна да работи научно, за да установи поне въ общи черти тия начала, които трѣбва да легнатъ въ основата на *отхраната* (възпитанието и обучението) на българския народъ. Освенъ това, трѣбваше да се създадатъ такива институти, които да се явятъ и срѣдище и огнище за процѣтяването на наука и родознание. И ние виждаме Друмева между най-дейнитѣ действителни членове на основаното въ Браила „Българско книжовно дружество“. Виждаме сжщо, че първата годишнина на „Периодическо списание“ е изпълнена предимно съ ценни негови трудове. Между тѣхъ лично мѣсто заематъ статиитѣ „За отхраната“, „Животописание“, „Намисванието на свѣтската властъ въ църковнитѣ работи“, обширнитѣ критики, отзиви и бележки, както и превода „Иерархическата наредба на черквата“ и др.

Къмъ това време Друмевъ издава и своята драма „Иванко убиецътъ на Асена I“, въ която сжщо тѣй поставя и разрешава, съ срѣдствата на художественото творчество, редица въпроси отъ широко обществень, държавенъ и общочовѣшки характеръ. Особено мѣсто заема въ драмата героятъ-духовникъ (о. Иванъ), като носителъ на правда, на справедливостъ, на грижа за тържеството на доброто въ живота, за което трѣбва да се води борба, когато злото се стреми да се наложи като господстващо начало, когато страданията, неправдитѣ и насилията се явяватъ съдържание на живота. Бждатъ ли победени злото, неправдата и насилието, тогава мирътъ и любовта трѣбва да господаруватъ и да гласкатъ къмъ развитие и съвършенство и отдѣлния човѣкъ, и обществото, и държавата. Като основна, ръководна идея и като потикваща сила за дейностъ и творчество и тука се разкрива съзнанието за отговорностъ предъ Бога, народа и себе си. Когато то е на лице, ние имаме творчество и успѣхъ. Когато то липсва — въ живота царува направдата, насилието, страданиято. Не жаждата за властъ и слава трѣбва да ръководятъ общественика и държавника, а идеята за честно и всеотдайно служене на Бога и народа.

Трѣбва да се подчертае, че и тия идеи и разбирания на Друмева не сж само теоритично издигане на единъ нравственъ идеалъ, а самиятъ неговъ животъ отъ начало и до край, озобено пѣкъ отъ времето когато той е вече епископъ Климентъ Браницки, а после и митрополитъ Търновски. Но това е една нова и обширна тема, която заслужава отдѣлно разглеждане.

Проф. Г. Ст. Пашевъ.

Разумниятъ е въздържанъ въ думитѣ си, и благоразумниятъ е хладнокрѣвенъ. И глупецъ, кога мълчи, може да се покаже мждъръ, и който затваря устата си—благоразуменъ (Пр. 17, 27-28).

Въ лѣвата рѣка Библия, а въ дѣсната — мечъ.

Днешнитѣ военни и размирни времена поставиха подѣ въпросъ и на преоценка много ценности. Разкриха се много противоречия и задкулисни тайни. Въ недоумение е и християнскитѣ свѣтъ отъ всичко това, което става предѣ очитѣ ни.

Въ много страни тазгодишнитѣ великенски камбанни звънове били заглушени отъ аеропланни брѣмчения и топовни гърмежи. Разправя се, че въ Англия, въ много градове, тази година било забранено да биятъ камбанитѣ по Великденъ, понеже тѣ били опредѣлени да даватъ сигналъ, когато нахлуватъ германцитѣ въ острова. Всичко е подѣ знака на войната.

Много естествено е да си зададемъ сега въпроса: какъ се помирява английскитѣ народъ и въобще англо-американскитѣ протестантски свѣтъ съ събитията, които се разиграватъ днесъ, какъ ще ни ги обясни той отъ гледище на Библията?

Знае се, че отъ десетилѣтия наредъ тѣ минаватъ за най-голѣмитѣ почитатели на Библията, а следъ свѣтовната война тѣ вземаха за себе си монопола за най-ревностнитѣ миротворци. Най-голѣмата организация за разпространяване на Библията е Британското и чуждестранно библейско дружество, основано още въ 1804 г., и Американското библейско дружество. Тѣ навсѣкжде се явяваха като библейски просвѣтителни, усилено разпространяваха своята Библия и у насъ.

Всички международни християнски сдружения изникнаха на англосаксонска почва: Сближение на народитѣ чрезъ църквитѣ, Международенъ съюзъ за практически християнство, Младежитѣ християнски дружества и пр. Освенъ това, тѣ изразходваха грамадни суми, събирани отъ благочестиви и вѣрващи американци, за поддържане и разширяване на всички тия сдружения. Ние се възхищавахме отъ тия голѣми християнски начинания и се радвахме. Радвахме се, когато чуехме и за нѣкой английски министъръ или голѣмъ общественикъ, че не почвалъ никакъвъ важенъ политически актъ безъ предварително да се помоли Богу. Така се разправяше за покойния Чембърлейнъ и за още други видни англичани и американци.

Така бѣше. А какво виждаме днесъ? Страшно разочарование и противоречие. Американскитѣ президентъ г. Рузвелтъ проглуши свѣта, че ще превърне страната си на арсеналъ за демокрацитѣ, т. е. за народитѣ, на които той лично симпатизира. Страната на Библията, където народътъ лѣга и става съ тая свещена книга, се превръща на арсеналъ, където се изработватъ и изпращатъ въ Европа най-свършени аероплани и орждия за изтрѣбване на човѣшки сжщества и увеличаване сълзитѣ на хиляди и хиляди майки и деца. Ние очаквахме, че г. Рузвелтъ ще се вдѣхнови отъ думитѣ на Спасителя: *блажени сж миротворцитѣ, защото тѣ ще се нарекатъ синове Божии*, или отъ думитѣ на прор. Исаия, и ще прекове мечоветѣ на ораля и ще ни изпрати плугове и машини за миренъ трудъ и занятие, а той приготвяла сега оржие за проливане на кръвъ. Американскитѣ народъ можеше и миналата година и тая година и всѣки моментъ да тури край на днешното ужасно кръвопролитие. Напротивъ, неговитѣ управници насърчаваха и обнадежватъ английскитѣ военолюбци.

Другъ фактъ. Всички европейски народи си отдѣхнаха съ облекчение, и особено ние българитѣ, когато се научиха, че сърбитѣ изоставятъ всѣко намѣрение за война и минаватъ на страната на Германия и Италия. И колко голѣма бѣше изненадата и разочо-

рованието, когато следъ два дни се извърши превратъ, вдѣхновяванъ, както се узна после, отъ англичани и американци. Днесъ сръбскитѣ народъ е разоренъ и държавата му унищожена.

Въ единъ нѣмски вестникъ четемъ, че въ това пагубно дѣло имала прѣстъ и Сръбската православна църква, а тя пъкъ имала връзки съ англиканската иерархия. Разправя се за сегашния Кентерберийски архиепископъ, че често се бъркалъ въ политически работи и билъ човѣкъ отъ *въка сега*.

Тия и още много други факти изпълватъ душата съ страшни разочарования и недоумения. Английски и американски мисионери съ Библия въ рѣка бродятъ по цѣлъ свѣтъ, като проникватъ въ най-отдалечени и диви страни, за да имъ занесатъ евангелско благовестие, християнска култура и просвѣта. Но сега съ право можемъ да се запитаеме: не е ли това само декоративна мантия, подѣ която се крие здраво стиснатъ въ дѣсната рѣка завоевателенъ мечъ. Погледнете само, колко чужди народи владѣе днесъ Англия, които жадуватъ за свобода и човѣшки права! Защо се бие тя и днесъ, лесно може да се отгатне. Ясни сж за свѣта и целитѣ на такава една библиолатрия. Казано е, че не може едновременно да се служи Богу и мамону.

Но ние християнитѣ не трѣбва да се отчайваме, а и въ най-тежкитѣ времена да вѣрваме и се надѣваме. Не се съмняваме, че всрѣдъ английския и американския народъ има много истински християни, които на дѣло сж доказали своето благочестие и добротворство. Тѣ не ще се оставятъ да бжде задушена тѣхната съвѣсть и да бждатъ погубени истинскитѣ имъ християнски чувства отъ бушувашата военна психоза и увличане. Тѣ не ще позволятъ докрай да се размахва мечътъ. Рано или късно, тѣ ще надделѣятъ.

Ив. С. Марковски.

Първо пасхално писмо

(Отъ Вл. Соловьовъ)

Първата решителна победа на живота надъ смъртъта! Цѣлата история на творението на свѣта фактически представя една страшна война между два принципа: между жизнения духъ и неподвижната материя... Макаръ че до Възкресението на Христа за много победи да се смѣтало, че се дължатъ на живия духъ, все пакъ тѣ не били нито пълни, нито решителни. Тѣ били само полупобеди и следъ всѣка отъ тѣхъ подѣ нови форми, ликувайки въ вѣншността на живота, неприятелтъ е успѣвалъ да се затвърди и заздрави своето твърде реално царство. Колко ли голѣма изглеждала победата на живота, когато въ недрата на инертната и неустроена материя сж започнали да гъмжатъ и се движатъ милиарди живи сжщества, първитѣ зародиши на растителното или животинско царство! Жизнената енергия се съединява съ неодухотворени тѣла и ползува като материя живи видове; тя промѣня механическия процесъ въ послушни инструменти на финалността на организмитѣ. Нѣщо повече: какво грамадно богатство отъ форми на непрестанното ѣ развити! Каква изобретателностъ и каква дързостъ на състави отъ най-малкитѣ зоофити, та до гигантитѣ на тропическата флора и фауна!

Но смъртъта се надсмива надъ цѣлия този блѣсъкъ: тя е реалистична; най-красивитѣ форми и символи не я побеждаватъ, предчувствията и пророчествата не я спиратъ. Тя знае, че красотата на природата е само прозраченъ и блѣстящъ воалъ, хвърленъ върху трупъ, който е въ непрекъснато разлагане. Тогава безсмъртна ли е природата? Вѣчна грѣшка! Тя изглежда безсмъртна, сж-

дено по външностъ; за наблюдателя тя се ражда отново всъки денъ, всъки мигъ. Природата умира и се възражда винаги. Каква езикова злоупотреба! Ако това, което днесъ се ражда, не е сжщото нѣщо, което вчера е загинало, а друго, тогава къде е възраждането? Въ никой случай отъ безкрайно множество загиващи животи не ще излѣзе единъ незагиващъ животъ.

Животътъ на материята е единъ компромисъ между смъртъ и безсмъртие. Смъртта взима съ себе си всички живи сжщества, всички индивидуалности и оставя на безсмъртието само общитѣ форми, видоветѣ на живота: това отдѣлно растение или това животно е предопредѣлено неизбежно да изчезне следъ нѣколко мига, но тази растителна или животинска форма този видъ, този родъ организми ще преживѣе.

Смъртта обръща божествената заповѣдъ къмъ всички живини: „Плодете се, множете се и напълнете земята“ въ своя полза: „плодете се, множете се“, но да не разпространявате, закрепвате, или обезсмъртвявате вашия животъ, а да изчезнете по-скоро, тъй че другъ да ви трансформиратъ и замѣстятъ; напълнете земята отъ частнитѣ ви остатъци на животъ, бждете само „мостъ“ за бждещето поколѣние, което сжщо ще бжде другъ „мостъ“ за следващитѣ го и т. н.

На мѣстото на живота и безсмъртието тази безкрайна редица мостове...

Навѣрно, не напразно се казва: по този пжтъ, покритъ съ трупове, творческиятъ духъ е въ походъ къмъ единъ край предварително обозначенъ. Но защо ли духътъ е абсолютно задълженъ да върви презъ забравени гробове и, ако целта му е добра, защо ли е това лошо срѣдство, тази нечистота на смъртния животъ, постоянно обновяванъ?

Не! Този призраченъ животъ е само символъ и зародишъ на истинския животъ; органическиятъ животъ на видимата природа не е решителна победа на живия духъ надъ смъртта, а само подготовката къмъ своето истинско дѣло. Принципътъ на това дѣло е обусловенъ отъ появата на разумното сжщество, което е по-високостоящо отъ животинското царство.

Благодарение на способността на човѣшкото „азъ“ за абстрахиране и обобщаване, животътъ престава да бжде само развитие на силитѣ, що се раждатъ едни отъ други, съобразно ограничеността имъ, за да се превърнатъ въ една друга ограничена дейность *на личнитѣ* сили...

Борбата между живота и смъртта влиза въ нова фаза отъ момента, когато тя не е водена отъ сжщества, предназначени само да започнатъ и да престанатъ да живѣятъ, а отъ творения, които, между другото, *разсжждатъ* върху живота и смъртта.

Победата още не е въ тѣзи размисли, но тѣ сж необходимо оржие за нея. Гениитѣ на човѣшкото мислене, най-голѣмитѣ мждреци на Изтока и Запада, подготвиха победата... Все пакъ тѣ не бѣха победители надъ смъртта, понеже умрѣха и не възкрѣснаха. Достатъчно е да поменемъ тукъ две отъ най-голѣмитѣ мислители.

Характерно въ учението на Буда бѣше „отказътъ за борба“: той учеше на равнодушие къмъ живота и смъртта; краятъ му нѣмаше нищо необикновено. Сократъ не отбѣгна борбата — той я поддържаше смѣло и енергично, и смъртта му бѣ достойно оттегляне въ една областъ, недостъпна за врага, но трофеитѣ на победата останаха все пакъ въ рцетѣ на този врагъ.

Ако физическата сила неизбежно е победима отъ смъртта, то и интелектуалната способностъ все пакъ не е достатъчна за триумфъ надъ смъртта. Само неограничената сила на *нравствената способностъ* дава на живота цѣлата широта, изключва всъки дѣлежъ на две

части и, като последица, не търпи окончателното разкъсване на живия човѣкъ въ две различни сжщности: нематериаленъ духъ и тѣлесна материя. Синътъ Божий въ момента когато се почувствувалъ изоставенъ отъ людетѣ и Бога и когато при все това Той се моли за враговетѣ Си, очевидно, не е ималъ граници за духовната Си способностъ и нито частичка отъ Неговото сжщество не е могла да стане оржие на смъртта.

Ние умираме, понеже нашата духовна сила, съединена въ насъ съ страсти и грѣхъ, се показва неспособна да владѣе, да всмука навжтре, да трансформира въ себе си нашето външно, тѣлесно сжщество. То, тѣлото, изчезва и нашето естествено безсмъртие, предхождащо онова последно възкресение, което можемъ да получимъ само чрезъ Христа, е само наполовина безсмъртно, само чрезъ вжтрешната си частъ, т. е., чрезъ безтѣлесния духъ. Само Христосъ единственъ възкрѣсна *цѣлостно*.

Когато тѣ приказваха за това, Самъ Исусъ застана срѣдъ тѣхъ и имъ каза: миръ вамъ! (Лука 24;35).

Духовната сила, която въ Христа е свободна отъ всѣка прѣчка и нравствено неограничена, се освобождава естествено въ това възкресение на Христа отъ всѣка външна връзка и преди всичко отъ тѣзи изключителни особености на духовната сжщностъ, които се противопоставятъ на физическата сжщностъ. „Христосъ възкрѣсналъ“ е повече отколкото единъ *чистъ духъ*; духътъ нѣма месо и кости, духътъ не яде храна. Като духъ, възплотенъ завинаги, Христосъ съединява съ себе си цѣлата пълнота на духовната сжщностъ и всички положителни сили на физическата сжщностъ, безъ външната имъ ограниченостъ. Въ Него е запазено всичко, що е живо; всичко, що е смъртно пжкъ, е окончателно и абсолютно победено отъ Него.

Бидейки нужно, щото победата на живота надъ смъртта, на положителното надъ отрицателното да бжде решителна, възкресението на Христа е самиятъ триумфъ на духа въ свѣта. То е единственото чудо въ този смисълъ, че всѣко неочаквано явление, което става за първи пжтъ по изключителенъ и чудодееенъ начинъ, ни изненадва и удивлява. Ако ли пжкъ, абстрахирайки се отъ цѣлостния процесъ на устройството на свѣта, изследваме само появата на различнитѣ му стадии на развитие, тогава всѣка отъ тѣзи епохи ни се представя като чудо. Както появата на сжщество, надарено съ разумъ, въ царството на безсловеснитѣ организми бѣше чудо, така сжщо и появата на първия човѣкъ, напълно духовенъ и, следователно, неподчиненъ на смъртта, т. е. първия роденъ отъ мъртви, бѣ сжщо чудо! Ако първитѣ победи на живота надъ смъртта бѣха чудеса, тогава трѣбва да се смѣта като чудо и решителната победа.

Но това, което ни се представя като чудо, го схващаме като напълно естествено събитие — необходимо и лесно за разбиране.

Действителността на Христовото Възкресение е истина въ пълния смисълъ на думата, а не само върова, или разумна истина.

Ако Христосъ не бѣ възкрѣсналъ, ако Каиафа бѣ невиненъ, ако Иродъ и Пилатъ бѣха мждри, тогава свѣтътъ би се показалъ безсмисленъ, овладѣнъ отъ зло, заблуда и смъртъ. Тогава не се касаеше да се свършатъ днитѣ на единъ индивидъ, а да се узнае, дали истинския животъ, животътъ на единъ напълно праведенъ човѣкъ, се свършва. Ако единъ такъвъ животъ не би могълъ да победи врага, каква надежда би ни останала въ бждеще? Ако Христосъ не е възкрѣсналъ, кой би могълъ да възкрѣсне?...

Христосъ Воскресе!

Превелъ: Б. Свраковъ.

Великдень, обединението и печатътъ.

(Продължение и край).

Въ миналия брой на вестника направихме прегледъ само върху ежедневния печатъ въ столицата — сега ще направимъ същото върху периодичнитѣ издания. Столицата на една държава е центъръ на всестранния животъ на народа — тя дава тонъ на духовното творчество, отъ нея е и ръководството за материалния напредъкъ. Този законъ е безусловно приложимъ и за печата — ежедневенъ и периодиченъ, столиченъ и провинциаленъ. Отъ близу месецъ насамъ единъ духъ цари по всичко българско — една радостъ владѣе цѣлото българско племе: едно сърдце тупти отъ Дунава до Бѣло-море, и отъ Охридъ синь до Черно-море — и единъ езикъ славослови Бога и всички, които донесоха освобождението и обединението на многострадалната българска родина! Органъ на тази радостъ, органъ на това тържество, свидетелъ на тази победа, изразителъ на тази благодарностъ и паметникъ на това велико събитие, ще остане за поколенията българскиятъ печатъ около Великдень — промисълъ съедини дветѣ голготи за истина и правда, и двата Великдена за победа и свобода! Тази основна идея и тази обща радостъ пълни колонитѣ и на периодичния печатъ, както въ центъра, така и въ периферията на държава и народъ. Натежденъ признакъ е духовната трезвостъ, която господствува въ всички статии — тя се изразява съ правилната преценка на великото събитие, което изживява българскиятъ народъ и което събитие се разглежда предимно духовно и етично, а после исторически и политически.

И този пътъ ще процитираме кратки извадки изъ разни списания и вестници. Ще заимствуваме същественото отъ най-добре написаното. Какъ само отъ мирски лица — безъ посочка на автори и бройове, и безъ частни коментари върху статитѣ и съответнитѣ откъслечи.

Органътъ на родната армия сп. „Народна отбрана“ пише:

„Чрезъ себежертвата Си Богочовѣкътъ извърши великото дѣло на спасението, а чрезъ възкресението Си Той оживотвори и възсъздаде човѣчеството за новъ животъ, като скъса оковитѣ на неправдата. Ето защо деньтъ на Неговото възкресение е посрѣщанъ винаги съ най-голяма радостъ отъ всички люде на земята, защото е день, който вдъхва непоколебима вѣра въ честитото и свѣтло бждеще, което ги очаква.

Българскиятъ народъ въ величието на своето страдание върви по стѣпкитѣ Христови и, също като Него, даде скъпи жертви за възтържествуване на истината и правдата. И както Христосъ не бѣ разбранъ, а бѣ осъденъ на кръстна смъртъ, така и българскиятъ народъ не бѣ разбранъ, не бѣ зачетено священното му право, а онеправданъ, бѣ натоваренъ съ тежкия кръстъ на страданията.

Деньтъ на чудото, въ което всички българи твърдо сж вѣрвали, наистина дойде! Затова нека въ великата и света нощъ, въ която звънътъ на камбанитѣ, сливайки се съ грохота на борбата за правда, ще възвести възкресението на Христа, всички българи отъ всички краища на майката Родина, вѣрвайки въ тържеството на Тоя, Който възкрѣсна, съ чисти сърдца се поздравимъ съ възтържествуването на правдата и облекчени произнесемъ — Наистина възкрѣсна!

Органътъ на запаснитѣ офицери в-къ „Отечество“ :
„Както Богочовѣкътъ възкрѣсва отъ гроба, следъ като бѣ хуленъ, руганъ, сѣденъ и разпнатъ на кръстъ,

така и надеждитѣ на българския народъ, които не изгаснаха толкова десетилѣтия, възкрѣснаха за новъ похубавъ и по-щасливъ животъ. Христосъ победи чрезъ смъртта самата смъртъ и мина въ вѣчността, като остави това велико знамение за доброто на човѣчеството. Българскиятъ народъ чрезъ търпение и вѣра въ собственитѣ си сили, победи мжкитѣ и злата сѣдба. Той не се уплаши отъ страданията и жертвитѣ, а бѣше буденъ и не престана да работи неуморно за пълното развитие на своята морална и физическа мощъ, за да може да съкруши злото, което застрашаваше скъпата му Родина. Правдата победи надъ злото. Развиващитѣ се шеметно събития сж сѣдбоносни последици за нашата Родина, завладяватъ душитѣ и сърдцата на милиони българи, прѣснати по всички краища на Балканския полуостровъ. Тѣ разбраха, че всичко това не е само хубавъ сънъ, а жива действителностъ“.

Органътъ на земеделцитѣ в-къ „Земеделска задруга“:

„Въ полунощъ срещу недѣля, тържествено ще екнатъ камбанитѣ по цѣлия християнски свѣтъ и чрезъ своя звънъ ще възвестятъ Възкресението на Христа.

Много години, много вѣкове, човѣчеството, вѣрващо въ силата на своя Богъ, вѣрващо въ великитѣ добродетели-братството, истината, правдата и справедливостта, се е стремяло да следи пътя, очертанъ отъ своя Спасителъ. Но истинскиятъ пътъ, който води до тия велики добродетели, е осѣянъ само съ търни и бодли — само чисти ржце, калени воли и силни духомъ люде могатъ да пребродятъ тия житейски пѣтища и съ успѣхъ да откъснатъ плодоветѣ на своитѣ усилия.

Нека земеделцитѣ стопани по села и градове, махали и колиби, обединени въ своя съюзъ — тѣхенъ домъ, покровителствувани и ръководени отъ държавата, ката нейни помощници, отправили погледъ къмъ българския Богъ, бждатъ готови да минатъ презъ трънливитѣ пѣтища за постигане на великитѣ добродетели, за да бждатъ достойни за утрешното истинско възкресение на българскитѣ съкровени идеали, завещани отъ нашитѣ дѣди!

Въ полунощъ, срещу недѣля, камбанитѣ ще възвестятъ

Христосъ възкресе!

Органътъ на работницитѣ в-къ „Трудъ“:

„Преди две хиляди години, единъ голъ и тжженъ хълмъ край Ерусалимъ стана символъ на безграничното величие, до което може да се издигне човѣшкиятъ духъ. Животътъ, страданията и смъртта на Исуса, възлѣзълъ съ тежкия кръстъ на Голгота, се превърнаха въ дивна поема, изъ която милиони хора черпятъ нравствено вдъхновение и вѣра въ истината и красотата.

И днесъ, когато много нѣща изглеждатъ промѣнени, когато всички мислятъ, че Христовитѣ истини сж забравени и че Неговото дѣло на свѣтовенъ реформаторъ е угаснало въ сърдцата на хората, то изгрѣва по-ярко и по-могъщо, въ неукротимия стремежъ на човѣчеството къмъ справедливостъ, миръ и любовъ.

Жестокитѣ изпитания, на които сме подхвърлени всички, сж само една тежка Голгота, чрезъ която ще изкупимъ грѣшкитѣ на миналото, за да възродимъ човѣшкия духъ и го направимъ достоенъ за великата мисия на човѣка на земята“

Седмичникътъ „Вестникъ на жената“ :

„Разпнаха те и те погребяха. Тежка плоча сложиха върху вратата на гроба ти и забраниха да споменаваме дори името ти. У колцина остана да блѣщука вѣрата, че нѣкога ще възкрѣснешъ? Мина време. Тежки години, усилни дни на ропотъ и тегла, на размирия и отчаяния, на плахи надежди и бързи разочарования. Безпѣтица и невѣри често ни мамѣха къмъ бездни. Не единъ подири лесни пъти на примирieto. Минаваха, отминаваха свѣт-

литѣ дни и ние отново оставахме да живѣемъ съ спомена за гибелния часъ, когато те биха и оплоха когато съ присмѣхъ отрекоха царствената ти сѣдба, надѣвайки на мъченическото ти чело трѣненъ вѣнецъ. Тѣй минаха две десетилѣтия. Все по-тежка ставаше надгробната плоча. Мракъ и мълчание сковаваха устата ни. Нима дрѣзваше нѣкой да си спомни далечното обещание за Възкресението? И все пакъ то живѣеше дълбоко спотаено, нѣкжде въ най-затуленитѣ кѣтчета на сърдцето ни. Започна третото десетилѣтие отъ какъ ти, наша поробена земя, бѣше вече само споменъ, надъ който набожно палимъ поменни свѣщи. На сънь само виждахме буйнитѣ води на Вардаръ и Морава, на сънь бродѣхме край смълчанитѣ развалини на Марковитѣ кули, на сънь блѣнувахме дѣха на топлото море, приказката на Охридъ. Днесъ пролѣтенъ дѣхъ лѣха отъ цѣфналитѣ клони. Великденски ехтятъ въ радостенъ унесъ и люлѣятъ въ огненъ възторгъ цѣль единъ народъ. Днесъ тежкиятъ камъкъ е отваленъ отъ гроба. Въ блажено ликуване трѣпне възкрѣснатата земя. Единъ шепотъ се носи изъ уста въ уста, отъ Дунавъ до Солунъ, отъ Нишъ и Пиротъ до Дедеагачъ: Свободна е земята на Климента, свободенъ е града на Кирилъ и Методи, свободенъ е пѣтя на Марица, Места и Струма къмъ бѣлия блѣсъкъ на Егея. Съ бързината на свѣтканицата се разкъсаха робскитѣ вериги. Дойде най-сетне тѣй дълго очаквания български Великденъ. Звънятъ възкресени камбани . . .

Списание „Кооперативна просвѣта“:

„България има великия денъ на своитѣ Будители, въ който денъ посещаватъ сърдцата ни великитѣ сѣнки на свети Иоана Рилски, на Паисия Хилендарски, на Софрония Врачански, на Неофита, на Раковски, на Илариона, на Петра Берона, на Кирила Пейчиновича отъ Тетово, на Стефана Караджата отъ Добруджа, на Антима I отъ Тракия, на Братя Миладинови отъ Струга, на Григора Пърличевъ, вѣнчания въ Атина поетъ отъ Охридъ, и на още много воини на българската култура и родолюбие, които съставляватъ великата българска армия, въоръжена не съ смъртни орѣдия, а съ слово и перо, която вѣчно ще пази българския родъ отъ тъмнитѣ на изчезването.“

България има своитѣ велики дни и тя ще живѣе вѣчно чрезъ тѣхъ, защото тѣ чертаятъ огнения пѣтъ на нейната история съ благородната кръвь и свещенитѣ подвизи на нейнитѣ синове за свободата и напредъка ѝ

А надъ великитѣ дни, които има всѣки народъ, стои най-великиятъ отъ тѣхъ, онзи, който не е отдѣлно за никой народъ, а трепти съ величието на саможертвата еднакво за всички — Великденъ, Възкресението на Христа.

Защото той говори и ще говори презъ всичкитѣ времена и на всичкитѣ езици по земята, че нѣма умъртвена насилствена правда, която не ще възкрѣсне.

Да възкрѣснатъ правдитѣ и на българския народъ.

— Дойде време и вече е.

Седмичникътъ „Народна информация“:

„Свидетели сме на събития отъ свѣтвно значение. Празнуваме и денъ на Свѣтлото Христово Възкресене. За България и за българския народъ този празникъ има двойно значение: Възкресението на Христа тази година съвпада съ Възкресението на историческата българска правда.“

Нека ликува народътъ. По долини и планини, въ сетната българска колиба нека се чуватъ само радостни възгласи, които заедно съ тържествения камбаненъ звѣнъ въ възкресенската вечеръ ще славославятъ великото българско Възкресение.

Христосъ Възресе!“

Вестникъ „Тетевенски вѣсти“:

„Неповторимъ и неповторяемъ бѣ Богочовѣтъ! Величаво ведно той съчета въ себе идеалитѣ на свѣта и олицетвори високочовѣчното, божественото въ живота —

себеотрицание и любовъ — нищо за себе, всичко за другитѣ; жертва за брата, за роба, за унижения и оскърбения, за себеподобния; надежда за близка победа на правдата и истината надъ измамата и лѣжата, свѣтлината и слънцето надъ тъмнината и мрака, любовта и човѣщината надъ отчаянието и умразата. Кжде у него различие между думи и дѣла? Истинитѣ му ще властвуватъ надъ всичко изречено и до безкрай.“

Поругани истини вече възкрѣсватъ, грошатъ се робски вериги, поробени брата за прѣвъ пѣтъ надежно си отдѣхватъ“.

Нека бжде угодно Богу духовното жертвоприношение на българския печатъ за победата на Неговия Единороденъ Синъ и за тържеството на българската правда. Това е гласътъ на българската съвѣсть и химнътъ на българското сърдце за великата Божия милость надъ българската земя и родъ. Това е радостта и благодарността на цѣлокупната българска душа — отъ всички страни, отъ всички съсловия, отъ всички положения, отъ всички възрасти отъ всички умове. Да пребже това единомислие по родната земя, за да роди и такова единоедействие въ живота и творчеството на обединеното племе: за угеха на Църквата, за слава на Короната, за добротестие на рода и за вѣковѣчностъ на нацията! Богъ да закриля и направлява сѣдбинитѣ народни!

Протодяконъ Г. Ибришимовъ.

Изъ духовната съкровищница на Църквата.

Разслабениятъ.

Отъ Св. Кирилъ Иерусалимски.

Кждето се яви Исусъ — тамъ е и спасението. Види ли митаръ, седещъ при митницата — прави го апостолъ и евангелистъ. Види ли слѣпъ — дава му зрение, а на глухия — слухъ. Погребенъ ли е Той пѣкъ съ мъртвитѣ — възкрѣсява починалитѣ. Обхожда и Овчата купель — не, обаче, за да разгледа зданието, а да изцѣри болни. Той вижда човѣкъ, лежещъ на одъръ и налегнатъ отъ извънредно тежка болестъ, защото голѣмо е било бремето на грѣховетѣ му и дълготрайно болезненото му страдание — и му казва: „Искашъ ли да оздравѣешъ?“ (Иоан. 5,6). Нищо повече не казалъ, но поставилъ въпросъ съ двойно значение. Понеже не само тѣлесно, но и душевно е страдалъ разслабениятъ, което се вижда отъ реченитѣ му отпосле думи „Ето, ти оздравѣ; недей грѣши вече, за да те не сполети нѣщо по-лошо“ (Иоан. 5,14). — Христосъ запиталъ болника: „Искашъ ли да оздравѣешъ?“ Каква сила и милосърдие! Лѣкарътъ предоставя помощъ на желанието! Понеже спасението е отъ вѣрата, затова на разслабения е речено: „желаешъ ли“ — та следъ неговото желание да последва и действие. Това може да нарече само Исусъ, а тѣлеснитѣ лѣкари не сж въ сила да го кажатъ. Тѣзи, които лѣкуватъ чувствени болести, не могатъ да кажатъ всѣкому: „Искашъ ли да оздравѣешъ?“ Христосъ и желание възбужда, и вѣра приема, и даръ дава безвъзмездно!

Разслабениятъ казва: искамъ да оздравѣя, но си нѣмамъ човѣкъ. Видишъ ли — Христосъ се явява тамъ, кждето е оскѣднѣло спасението? Много отъ болнитѣ си имали домове, а сжбно и познати, или други нѣкакви близки — разслабениятъ, действително угнетенъ отъ всѣка нищета, нѣмайки възможностъ да получи помощъ отъ вѣнъ, оставенъ въ пълна самота, получилъ помощъ отъ Единородния Божий Синъ. Кого

чакашъ при кжпалнята? Предъ тебъ е Този, Който ходи по водата, спира вѣтроветъ, укротята морето. Той не само за Себе Си постила морето, като твърда опора, но и на Петра е дарилъ сила да ходи по водата. Тъй че, при водата на кжпалнята стои Укротителътъ и Творецътъ на водитъ. Нему казва разслабениятъ : „Нѣмамъ си човѣкъ, който да ме спусне въ кжпалнята“ (Иоан. 5, 7). Спасителътъ му казва : „Защо чакашъ раздвижането на водата? Изцѣри се безъ раздвижането ѝ! Защо чакашъ видимо раздвижане?“ И повелението съ дума се изпълнява по-скоро отъ единъ замахъ! Вгледай се въ чудотворството на източника и познай въ плътъ видимия Богъ — гледай не видимото, а това, което се извършва отъ видимия! „Нѣмамъ си човѣкъ, който да ме спусне въ кжпалнята, кога се раздвижи водата“ — казва страдалецътъ. Исусъ пъкъ му говори : „Защо очаквашъ нищожното — защо търсишъ изцѣряване въ водата? Стани!“ — казва ти Възкресителътъ. Спасителътъ навсѣкжде и за всички е всичко : за гладнитъ е хлѣбъ, за жаднитъ — вода, за неджгавитъ — лѣкаръ, за грѣшницитъ — изкупление, за мъртвитъ — възкресение!

Отъ руски — *Ибр.*

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ

Сѣячи и жетвари заедно се радватъ.

При обработване на земята, обикновено, който оре и сѣе една нива, той и жъне, т. е. прибира житото въ своята житница, и се радва. Крайно оскѣрбително би било за единъ сѣячъ, ако нѣкой другъ използва труда му и прибере за себе си плодоветъ на нивата.

На Божията нива, обаче, това не е така. Тукъ едни оратъ и сѣятъ, а сѣвсемъ други — тѣхни далечни потомци, прибиратъ богатата жетва, като при това първитъ ни най-малко не скѣрбятъ, дето други събиратъ плодоветъ на тѣхния трудъ; напротивъ, тѣ искрено се радватъ заедно съ вторитъ. На духовната нива, по думитъ на Спасителя, е въ сила поговорката: *единъ сѣе, а другъ жъне*. Но, въпрѣки това, сѣячътъ и жетварътъ тукъ заедно и еднакво се радватъ. „Азъ — казалъ Христосъ на ученицитъ Си — ви проводихъ да жънете онова, за което вие не сте се трудили; други се трудиа, а вие влѣзохте въ тѣхния трудъ“ (Иоан. 4, 36—38). Тукъ е сѣвсемъ ясна Христовата мисълъ: ветхозаветнитъ патриарси и пророци разработили и приготвили почвата, Христосъ хвърлилъ семето, а апостолитъ пожънали плодоветъ. И всички заедно се радватъ: Авраамъ съ Павла, Моисей съ Петра, пророцитъ съ апостолитъ.

Сжщото нѣщо виждаме и на народната нива. И тукъ, както на духовната нива, едни вършатъ тежката работа — да разоратъ и посѣятъ почвата, а други събиратъ плодоветъ и се радватъ на богатата жетва,

На нашата народна нива, напимѣръ, хиляди и хиляди труженици, презъ десетилѣтия и столѣтия, сж орали, сѣяли и поливали жетвата съ сълзи и кръвъ, като умирали, безъ да се удостоятъ да видятъ и пожънатъ плодоветъ на своя трудъ. Но ето, ние, тѣхнитъ потомци, днесъ имаме великото щастие да приберемъ богатата жетва — да се радваме на пълното политическо и духовно обединение на българския народъ. И духоветъ на тия безброй самоотвержени народни будители, борци и юнаци, загинали за правдата Божия и народното дѣло, отсега нататкъ нѣма повече, заедно съ душитъ на закланитъ за словото Божие, да се тревожатъ и да молятъ Бога да отмъсти на тѣхнитъ убийци (Откр. 6, 9—10). Не, тѣ вече сж напълно успокоени, понеже отъ небето виждатъ извършения Божи сждъ надъ нашитъ народни врагове и заслужената награда на българския народъ. Виждатъ

това и, славейки Бога, ликуватъ и се радватъ съ насъ

Да, напълно върна е поговорката, че на духовната и на народната нива едни сѣятъ, а други жънатъ, но и еднитъ и другитъ заедно искрено се радватъ.

ПИСМА И ДОПИСКИ.

Изъ живота на епархиитъ.

Пловдивска епархия. На Врѣбница, 13 IV т. г., Негово Високопреосвещенство митрополитъ Кирилъ закри съ молебенъ втория мисионерски курсъ въ гр. Пловдивъ. Той произнесе слово и поздрави курсиститъ, като имъ пожела да служатъ предано и усърдно на св. Църква.

Презъ Страстна седмица Н. В. Пр. служи и произнесе проповѣди въ следнитъ градски църкви: въ недѣля вечеръ на „Последованието на Жениха“ — въ катедралната църква „Св. Богородица“; Велики поне-дѣлникъ — въ „Св. Марина“; Велики вторникъ — въ „Св. Петка“; Велики четвъртъкъ — въ „Св. Марина“, кждето извърши Василева Литургия и св. Елеосвещение. Сжщиятъ день вечерътъ — въ „Св. Богородица“; Велики петъкъ — въ „Св. Марина“.

Негово Преосвещенство Стобийскиятъ епископъ Никодимъ, секретаръ на Св. Синодъ, ксѣито бѣ гостъ на Митрополита, служи и произнесе проповѣди на Велики четвъртъкъ въ църквата „Св. Иванъ Рилски“, на Велики петъкъ въ църквата „Св. Троица“.

Пасхалната св. служба бѣ отслужена отъ Митрополита въ катедралата „Св. Богородица“, а отъ Преосвещеный Никодима въ църквата „Св. Недѣля“.

На Великденъ следъ обѣдъ, въ три и половина часътъ, двамата архиереи, въ съслужение съ Високопреподобнитъ архимандрити Климента и Дамаскина и много свещеници, отслужиха вечернята (Второ Възкресение) въ катедралата.

На втория день на Великденъ Митрополитътъ служи св. Литургия въ църквата „Св. Марина“, а Преосвещеный Никодимъ — въ църквата „Св. Петка“.

Презъ следващитъ дни на Свѣтла седмица Митрополитътъ бѣ по обиколка. Той посети селата: Стрелци, Пждарско, Борецъ, Главатаръ, Момино, Стрема, Калековецъ, Войводиново, Скутаре, Чалжкови, Манолско-Конаре, Шишманци, Ясно-поле, Рогошъ, Ржево-Конаре, Дълго-поле, Ржево, Графъ Игнатиево, Кукленъ и Калояново. Въ селата Стрелци (на 22 IV), Кукленъ (на 25 IV) и Калояново (на 27 Томина недѣля) служи св. Литургия, а въ останалитъ села — водосвети.

Презъ време на св. Литургия въ с. Кукленъ ржкоположи въ дяконски чинъ кандидата Петъръ Ил. Антовъ, а въ с. Калояново го ржкоположи въ свещенически чинъ, въ дяконски чинъ пъкъ ржкоположи кандидата Димитъръ Домусчиевъ. Навсѣкжде Негово Високопреосвещенство е билъ посрещнатъ най-радушнo отъ цѣлото население, което съ радостъ е слушало архипастирскитъ му поучения.

Варненска и Преславска епархия На 13 априль — Врѣбница — Негово Високопреосвещенство митрополитъ Иосифъ отслужи божествена Литургия въ катедралния храмъ на гр. Варна, въ съслужение съ градски клирици. Презъ време на св. служба ржкоположи въ свещенически чинъ дяконъ Иванъ Колевъ, завършилъ Софийската духовна семинария презъ 1940 год., кандидатъ за свещеникъ на I-ва Смѣдовска енория — Шуменско.

Презъ Страстна седмица Архиеереятъ служи редовно въ Съборния храмъ „Усп. Пр. Богородици“ гр. Варна. Въпрѣки неспокойнитъ времена и ношни затмнявания последованието на Жениха пълнѣше всички църкви въ града.

Божествената Великденска служба на първо Възкресение започна въ 4 часа сутринта, предшествувана от тържественото биене на всички църковни камбани. Точно въ 5 часа Негово Високопреосвещенство каза „Христосъ Воскресе“. При препълненъ храмъ отъ богомолци, св. пасхална Литургия се завърши съ прочитане отъ Архиерея класическото слово на Св. Иоана Златоуста. Преди започване, обаче, на св. Литургия, Негово Високопреосвещенство произнесе вдъхновено великденско слово, като между другото каза: „Българскиятъ народъ посрѣща тази година Възкресение Христово съ особена радостъ и умиление. Въ този великъ часъ на Възкресението, разпнатата българска правда слѣзе отъ Голготския си кръстъ — Македония и Тракия сж свободни“.

Второ Възкресение стана въ 3 часа сл. обѣдъ, при стечение на много богомолци и всички официални лица отъ града. Следъ отслужване на Пасхалната Велика Вечерня съ четене на св. Евангелие на разни езици, много видни граждани се отправиха къмъ Митрополитския домъ.

На Свѣтли Понеделникъ — втория денъ на Великденъ — Негово Високопреосвещенство служи въ катедралния храмъ на гр. Шуменъ, на третия денъ — въ Добричъ и на Свѣтла Срѣда — въ Варненския областенъ затворъ.

Д. П.

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА

— **Н. В. Царьтъ** посети, освенъ Щипъ, Велесъ и Струмица, още Кавала и Гюмюрджина. М-рът-председателъ г. проф. Филовъ и м-рът на пжтищата г. Василевъ посетиха Скопие, Щипъ, Велесъ и др. градове на Македония.

— **Административното** уреждане въ Македония продължава. Назначаватъ се отъ разнитѣ министерства чиновници и се изпращатъ.

Турското правителство повика нови категории запаси подъ знамената. Повика и инородцитѣ подъ знамената.

— Победитѣ на Германия на Балканитѣ поставиха Турция предъ положение да промѣни външната си политика. Въ Англия не се разчита на турска помощъ.

— **Английскитѣ** поданици напуштатъ Турция.

Германскитѣ войски завършиха заемането на гръцкитѣ брѣгове и острови, безъ Критъ. Образува се въ Гърция правителство, начело съ генералъ Цолакооглу. Правителството е образувано отъ генерали и ще работи съ назначения германски пълномощникъ.

— Въ Сърбия германцитѣ образуваха комисарство, като назначиха вмѣсто министри комисари. Назначенъ бѣ и германски пълномощникъ.

— Поради настѣпилитѣ събития въ Иракъ германскитѣ Райхстагъ бѣ свиканъ на извънредно заседание. Говори фюрерътъ Хитлеръ. Той направи пълно изложение на събитията станали на Балканитѣ. Изказа похвала за вѣрността на България и Ромъния.

Италия си присъедини Словения, която ще носи име Люблянска област и получава автономия. Въ Черна гора сжщо се организира новата автономна област подъ италианско управление. Образува се и нова провинция отъ Ионийскитѣ острови, Корфу, Кефалония и др.

Хърватската държава се бързо организира. Столицата ще се премѣсти въ Баня Лука, а Загребъ ще стане културенъ центъръ.

Португалия обяви своя пълненъ неутралитетъ и

се отказа отъ съюза съ Англия. Взе мѣрки за защитата на Азорскитѣ острови отъ английско нападение.

Англия преживѣва тежки дни следъ поражението си на Балканитѣ и невъзможността да изтегли стоваренитѣ въ Гърция войски. Едва една трета отъ войскитѣ сж могли да се спасятъ, като сж оставили воененъ материалъ отъ бойни коли и артилерия.

— Англия упражни натискъ надъ Египетъ да се намѣси въ войната. Египетскитѣ партии се разбраха и се обявиха противъ намѣсата. Очаква се общопартийно правителство. Станали сж враждебни за Англия манифестации.

— Следъ промѣната станала въ Иракъ, като дохода на властъ националисти, мразещи Англия, последната набързо стовари въ иракското пристанище Басора войски. Иракъ започна враждебни срещу Англия действия. Войната между Англия и Иракъ започна. Войскитѣ на Иракъ заеха петролнитѣ извори и петролопроводи. Иракското правителство и духовенство апелиратъ за помощъ къмъ арабския свѣтъ. Англия се мжи да раздвои арабитѣ. Германското правителство е на шрекъ.

Френското правителство чрезъ адмиралъ Дарланъ усилено преговаря съ германския представителъ Абецъ. Очакватъ се голѣми промѣни въ отношенията между Франция и Германия, което ще ги сблужи още повече. Вече сж постигнати редъ стопански спогодби.

— Въ Сирия арабитѣ сж изказали съчувствие къмъ Иракъ. Франция не пречи на сирийскитѣ араби да проявяватъ своитѣ симпатии къмъ Иракъ.

Америка трескаво се готви. Рузвелтъ бърза да подпомогне Англия.

— Генералъ Джонсънъ и полковникъ Линдбергъ почнаха усилена агитация противъ американската намѣса. Хиляди работници сж издигнали на 1 май лозунгъ противъ войната. Студентитѣ отъ повечето университети сжщо сж се обявили противъ всѣка намѣса. Въпрѣки това, Рузвелтъ доближава Америка до войната.

Войната продължи по въздуха надъ Англия. Голѣмитѣ нападения надъ Плимутъ, Ливерпулъ и др. градове продължиха. По море Англия загуби повече отъ 1 милионъ тона кораби презъ априлъ.

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ДЪТОПИСЪ.

І. У насъ.

Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ при Царя. Миналата недѣля Негово Величество Царьтъ прие на аудиенция Намѣстникъ-председателя на Св. Синодъ Високопреосвещения Видински митрополитъ Неофитъ. Намѣстникъ-председателъ е приветствувалъ Царя, отъ името на Църквата, съ освобождението на поробенитѣ български земи.

Денътъ на храбростта. На 6 т. м. родното воинство и българскиятъ народъ чествуваха въ цѣлата родина и при особени обстоятелства деня на храбростта. По този случай въ столицата се отслужи благодарственъ молебенъ на площада предъ храма паметникъ „Св. Александъръ Невски“ отъ Негово Високопреосвещенство Софийския митрополитъ Стефанъ, подпомогнатъ отъ Високоблагочестивитѣ протопрезвитери Ст. Цанковъ и Г. Шавелски, отъ Високопреподобнитѣ архимандрити Николай и Игнатий, и други клирици. Високопреосвещеный Стефанъ произнесе вдъхновена речъ за подвига на родния бранникъ и на съюзническитѣ войски. Изпѣха се многолѣтствия и за фюрера Адолфъ Хитлеръ и за императора Викторъ Емануилъ III. На молебена присѣтствуваха Тѣхни Величества Царьтъ и Царицата, Намѣстникъ-председате-

лътъ на Св. Синодъ Високопреосвещениятъ Видински митрополитъ Неофитъ, Т. Ц. В. княгиня Евдокия и князь Кирилъ, Министъръ-председателтъ съ всички министри и председателтъ на Народното събрание г. Логофетовъ, генералитетътъ, Преосвещенитѣ епископи Никодимъ и Харитонъ, пълномощни министри, военни аташета, войскови части, родолюбиви организации и хилядно гражданство.

Назначени митрополити за управляващи новитѣ епархии. Въ последното си заседание Св. Синодъ въ голѣмъ съставъ назначи следнитѣ Високопреосвещени Митрополити за управляващи 4-тѣ епархии въ новоосвободенитѣ българи земи: Пловдивския Кирилъ за управляващъ Маронийската епархия, Неврокопския Борисъ — Струмишко-Драмската, Търновския Софроний — Скопско-Велешката и Ловчанския Филаретъ — Охридско-Битолската. По представление отъ страна на новоназначенитѣ управляващи, Св. Синодъ имъ назначи по единъ помощникъ-епископъ: Нишавския епископъ Иларионъ за помощникъ на Пловдивския митрополитъ, Драговитийския еп. Харитонъ — на Неврокопския митрополитъ, Брѣгалничкия епископъ Панаретъ — на Търновския митрополитъ и Браницкия еп. Максимъ — на Ловчанския митрополитъ. Въ скоро време новоназначенитѣ митрополити и епископи ще заминатъ за новоосвободенитѣ земи.

† **Архимандритъ Иоаникий Чешмеджиевъ.** На 2 мартъ т. г. е починалъ на 99 годишна възраст въ Македония, въ манастира „Св. Илия“ (на 9 километра отъ гр. Скопие), архимандритъ Иоаникий Г. Чешмеджиевъ. Покойниятъ бѣ роденъ въ 1842 г. въ гр. Охридъ, кждето свършилъ елинското училище. Като голѣмъ родолюбецъ и общественикъ, той билъ твърде много преследванъ и затварянъ отъ турската властъ. Следъ като обиколилъ съ народна проповѣдъ по-главнитѣ градове въ Македония, той, веднага следъ утвърждаването на Българската екзархия, дошълъ въ Скопие, и въ околността му, при с. Ракотинци, основалъ манастира „Св. Илия“, кждето открилъ и недѣлно училище, за да научи на четмо и писмо народа отъ околнитѣ села. Тукъ, презъ време на европейската война, билъ посетенъ отъ българския царъ Фердинандъ и награденъ съ орденъ. Написалъ е сборника „Народенъ лѣчителъ“, резултатъ на прилаганата отъ него народна медицина. Богатъ съ познания по всички отрасли на стопанско-икономическия животъ, отличенъ механикъ, благодарение на което монтиралъ до манастира единъ грамаденъ воденъ часовникъ, той билъ въ сжщото време и добъръ проповѣдникъ на словото Божие. Погребанъ е билъ тържествено въ двора на манастира „Св. Илия“, оплаканъ отъ населението на Скопската околия. Богъ да го прости. Вѣчна му память.

Даръ за военнопленници. Ректорътъ, учителитѣ и чиновницитѣ при Софийската духовна семинария сж събрали помежду си сумата четири хиляди сто и осемдесетъ лева, която е изпратена съ съответно писмо на разположение на г. Министра на войната, за да бжде раздадена като помощ на нуждаещи се военнопленници-българи отъ бившитѣ югославска и гръцка армии, родени изъ Македония, Тракия и Моравско.

II. Въ чужбина.

Сръбската църква. Патриархъ Гавриилъ арестуванъ отъ германцитѣ. Скоро следъ падането на Бѣлградъ и пълния разгромъ на Югославия се бѣ прѣсналъ слухъ, че Н. Светостъ сръбскиятъ патриархъ Гавриилъ успѣлъ съ самолетъ да избѣга въ

Палестина заедно съ младия кракъ Петъръ. Официална телеграма отъ Берлинъ, обаче, тия дни събщи, че патриархъ Гавриилъ не е можалъ да замине за Иерусалимъ, а се билъ затворилъ въ Острогския манастиръ до гр. Никшичъ. Тукъ германски войници сж го намѣрили и арестували заедно съ нѣколко свещеници и висши чиновници отъ бѣлградскитѣ министерства, понеже той се смѣта за водачъ на заговорницитѣ срещу Германия и отговоренъ за военолобивата политика на срѣдитѣ отъ антуража на краля. За другитѣ иерарси на Сръбската църква — кжде се намиратъ, не се знае.

Обявление. Изгубеното кръщелно свидетелство № 21 на Дѣлчо Кировъ Дѣлчевъ, отъ с. Брѣгово, Хасковско, да се счита невалидно; издаденъ е дубликатъ. с. Брѣгово, 3 априль 1941 год.

1—71—1

Свещ.: Хр. М. Исковъ.

Църковно настоятелство на II Василевска енория въ с. Дондуково — Ломско.

Обявление № 22. Обявява се на интересуващитѣ се, че II Василевска енория въ с. Дондуково — Ломско, състояща се отъ селата Дондуково и Александрово отъ 900 кжци, е вакантна. Желаетелитѣ да се явятъ при Църковното настоятелство на упоменатитѣ села за опознаване.

1—65—1

Отъ Настоятелството.

Вълк.-Слатинско църковно настоятелство.

Обявление № 27. Обявява се на интересуващитѣ се, че на 10 май т. г. отъ 14 до 16 часа ще се произведе търгъ въ канцеларията, за отдаване тревата отъ 6 кжса църк. ливади, за експлоатация презъ тази година. 28. IV, 1941 г. с. Вълк.-Слатина.

1—70—1

Председателъ: свещ. *Ив. Коцевъ.*

Църковно настоятелство при храма „Св. В. М. Димитрий“ с. Мъглижъ — Казанлъшко.

Обявление. Съобщава се на заинтересованитѣ, че първата енория при храма ни отъ 230 кжци е вакантна.

Желаетелитѣ кандидати, семинаристи — нержкоположени да се явятъ на пѣне, проповѣдъ и опознаване.

1—69—1

Отъ Настоятелството.

Изгубено е кръщелно свидетелство № 35/1904 година на Любенъ Марковъ Димановъ отъ гр. Перникъ, да се счита невалидно. Замѣнява се съ прѣписъ.

гр. Перникъ, 24. IV. 1941 год.

1—68—1

Прот. *Б. Ионовъ.*

Църковно настоятелство въ с. Бѣловица, Пловдивска околия.

Обявление № 15. Обявява се на интересуващитѣ се, че на 28 май 1941 г., отъ 10—12 часа преди обѣдъ ще се произведе търгъ съ явна конкуренция за отдаване следнитѣ църковни имоти:

1. Ливада въ мѣстността „Герене“ отъ 90 декара.
2. Ливада въ мѣстността „Горни ливади“ отъ 78 декара. Залого е 5⁰/₀.

Законъ за Б. О. П. е задължителенъ за конкурентитѣ. с. Бѣловица, 18 априль 1941 година.

1—67—1

Отъ Настоятелството.

Глав. редакторъ: Хр. Поповъ.

Печатъ С. М. Стайковъ — София.